

Onderzoek/toetsingskader her-/nieuwbouw boerderij en bijgebouwen erve 't Sandink buurtschap de Huurne

Het Sandink voor afbraak in 1975

November 2015,

Boerderijstichting Twentse Erven

TWENTSE **ERVEN**

Opdrachtgever: Gemeente Wierden
Contactpersonen; Gerard Sluiskes en Jan ten Thije
Dhr. Kamphuis (eigenaar perceel)

Onderzoek : Boerderijstichting Twentse Erven
Stichting Twentse Erven
p/a Hakkertsweg 27
7451 LR Holten
www.twentse-erven.nl

Onderzoekslocatie: Erve 't Sandink
Sandinksweg 6a
7642 NR Wierden (De Huurne)

Onderzoek verricht door: Philip Heitkamp, Buro Anno 1998
Wilhelminastraat 160
7573 AK Oldenzaal
info@anno1998.nl
06-12794245
www.anno1998.nl

Inhoud

	Pag.
Inleiding	1
1. Oude boerenerven in Twente	2.
2. Wierden en buurtschap de Huurne	3-4
3. Oude boerenerven in de Huurne	5-7
- <i>Streekeigen kenmerken</i>	8
- <i>Bijgebouwen</i>	9-11
4. Erve het Sandink	12
- <i>situatie 1832</i>	13-14
- <i>de boerderij en ligging</i>	15-17
- <i>welke verschijningsvorm</i>	17
- <i>het erf en de bijgebouwen</i>	17-18
5. Toetsingskader her-/nieuwbouw boerderij en bijgebouwen	19
- <i>positionering gebouwen op het erf</i>	19
- <i>verschijningsvorm boerderij</i>	19-20
- <i>verschijningsvorm bijgebouw</i>	21
- <i>referentiebeelden</i>	21-23
- <i>reconstructieschetsen boerderij `t Sandink</i>	24-26
6. Conclusies en aanbevelingen	27
 Bronvermelding	 28

Inleiding

Op verzoek van de gemeente Wierden is aan de boerderijenstichting Twentse Erven advies gevraagd omtrent de her-/nieuwbouw van een boerderij met bijgebouwen op het historische erf 't Sandink aan de Zandinksweg 6a in de buurtschap de Huurne.

De stichting Twentse erven heeft aan Philip Heitkamp (actief lid binnen stichting) van Buro Anno 1998 gevraagd om deze onderzoeksvraag uit te werken.

Het onderzoek biedt een kader en aanknopingspunten waarbinnen de streekeigen kenmerken van de voormalige boerderij met bijgebouwen gewaarborgd worden.

De criteria zullen houvast bieden bij de ontwerpopgave die er ligt voor de her-/nieuwbouw van dit oude erf.

Tijdens het onderzoek heeft voldoende ruggespraak plaats gevonden met leden van de boerderijenstichting Twentse Erven en verschillende boerderijkenners waaronder Herman Hagens.

1. Oude boerenerven in Twente

De boerenerven in het oostelijke en westelijke deel van Twente hebben een veelheid van kleine en grote gebouwen, met opgaande beplanting van diverse bomen en struiken. De erven in de later ontgonnen landschappen zijn meer 'rechtlijnig' van opzet. Deze hebben veelal minder bijgebouwen en zij hebben een meer open karakter. In het westelijk deel van Twente, waar het buurtschap 'Huurne' is gelegen, komt een menging van oost Twentse en Sallandse kenmerken voor. Daken hebben hier een combinatie van pannen en riet en in de dakvorm zit vaak een wolfseind.

De erven in Twente en Salland liggen doorgaans aan de randen van hoger gelegen zandruggen of stuwwallen of aan de rand van essen en kampen in de nabijheid van lager gelegen wei- en hooilanden. Ze liggen in linten, clusters en zwermen, veelal met de achterzijde naar de weg of de akker. Het landschap en de erven zijn vrij besloten door singels, houtwallen, erfbossen, erfbeplanting etc. De erven hebben een hechte relatie met het omringende landschap, bijvoorbeeld door hun ligging aan de rand van open essen. Twentse boerderijen vallen onder het 'hallehuis-type' en hebben als basis een rechthoekige plattegrond. Doorgaans hadden boerderijen een lengte van zo'n 5 à 6 gebond wat neerkomt op zo'n 15 tot 20 meter.

Bij de oude Twentse boerenerven lagen de bijgebouwen vaak wat verstrooid op het erf. Bij jongere erven (ontginningsboerderijen) zie je de gebouwen meer in lijn met elkaar staan. Bijgebouwen die we op de erven in Twente tegenkomen zijn: veeschuren, kapschuren, wagenloodsen, kapbergen, kook/bakhuizen, kippenschuren en schaapskooien.

2. Wierden en de buurtschap de Huurne

De gemeente Wierden is een moderne, plattelandsgemeente met ca. 24.000 inwoners en een oppervlakte van 95,24 km². Het dorp Wierden ligt gesitueerd tussen het Twentekanaal en natuurgebied het Wierdense Veld. In de gemeente Wierden ligt het dorp Enter (7000 inwoners) en de buurtschappen de Huurne (355 inwoners), Hoge Hexel (1000 inwoners), Notter (600 inwoners), Zuna (300 inwoners), Rectum (400 inwoners) en Ijpelo (300 inwoners)

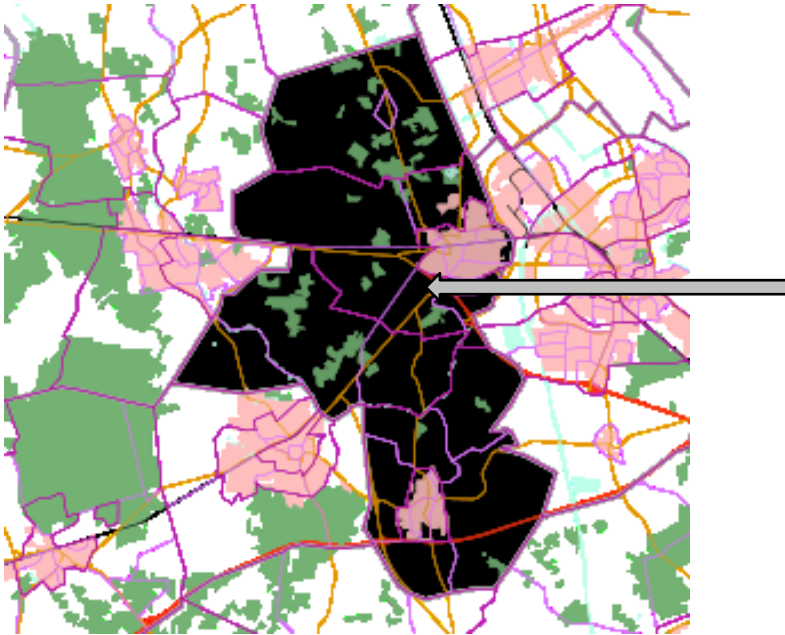
Het dorp Wierden was omstreeks 1400 een pleisterplaats aan de wegen van Deventer en Zwolle naar Duitsland. Een grote waterplas van "een uur gaans" scheidde Wierden van Almelo. De verbinding had tot omstreeks 1405 plaats per schuit. In 1405 werd een dijk aangelegd. Op de dijk werd een nieuwe kerk gebouwd welke zich toen buiten de dorpskern bevond. Deze Sint-Janskerk (Wierden) was gewijd aan twee heiligen, Sint Johannes en Sint Johannes de Doper. De kerk van voor 1405, die noordelijker stond op de plek achter het tegenwoordige wevershuisje, werd afgebroken. Daar stond ook de Oude Wheme of Oude Pastorie. De naastgelegen oude Pastoorskamp, of ook Domineeskamp werd later gebruikt als begraafplaats. Dit is de huidige begraafplaats aan de Appelhofstraat. De oude weg naar de oude bisschopsstad Ommen en naar de Hanzestad Zwolle liep langs de oude kerk, langs de Oude Wheme naar het Wedervoort. Aan de brink van Wierden in het oude centrum bevond zich 'Het Jak'. Hierin werd het rundvee samengedreven als het van de gezamenlijke es kwam.

De marke Wierden bestond uit drie kernen. Ten zuiden van de dorpskern bevond zich de kern 'De Huurne' met overwegend grote boeren erven, het Altingh, Hofhuis, Vrijlink, Gooseling, Westerik, Veldhuisen 't Sandink. Ten noorden van de kern Wierden bevond zich het Loo. Ook hier bevonden zich grote boeren erven zoals het Heerdink, Zwerink, Senderink, Meijerink.

Dan de kern Wierden zelf, wat voor de 16e eeuw niet echt een kern te noemen was. Het dorp Wierden was niet meer dan een paar boerderijen rondom de nieuw gebouwde kerk aan de dijk, met als belangrijkste de Hof te Wierden, Eshuis en het Sebertink. In het midden van de 17e eeuw werd door verkoop van het markerichterschap van de marke Hoge Hexel, deze marke aan Wierden toegevoegd en werd Wierden samen met Hoge Hexel een dubbele marke. De grens tussen de twee marken loopt in horizontale lijn richting oosten net onder het gebied De Barkel door naar de Lage Es en de Wierdense Weuste. En in westelijke richting richting de Eversberg in de voormalige marke Notter

In buurtschap De Huurne vinden voornamelijk agrarische activiteiten plaats. De buurtschap kenmerkt zich door een essenlandschap en kampenlandschap.

De buurtschap is te typeren als kleinschalig landschap met de bijbehorende slingerende wegen en de traditionele verkaveling. De verschillende percelen liggen verspreid door het landschap en zijn van oudsher klein van formaat (de esgronden). De percelen worden veelal gescheiden door middel van houtwallen of hagen. Dit diende van oudsher zowel als veekering als perceelgrens.

Buurtschap de Huurne ten zuiden van Wierden

Historische kaart 1950, Buurtschap de Huurne en erve 't Zandink

Zoals op de kaart van 1950 te zien is ligt de meeste bebouwing langs de grote wegen. De boerenerven liggen verspreid in het kleinschalige landschap.

3. Oude boerenerven in de Huurne

De erven in de omgeving van Wierden en de buurtschap de Huurne omvatten verschillende boerderijtypen variërend van Sallandse en Twentse boerderijen tot ontginningsboerderijen. De gemeente Wierden ligt op de overgang tussen Twente en Salland, dit is de reden dat beide typen voorkomen in de omgeving.

Als we de kaarten van 1811-1934 in en om de Huurne bestuderen dan komen we een aantal grote oude boerenerven tegen. Een aantal van deze boerenerven zijn al genoemd zoals het Altingh, Hofhuis, Vrijlink, Gooslink, Westerik en Veldhuis. Verder komen we op oude kaarten grote erven als Beernink, Roelvink, Gierveld en Sandink tegen.

Kadastrale kaart 1811-1832 buurtschap de Huurne

Deze boerderijen lagen veelal met het nienend naar de weg toe gekeerd. Dat was logistiek praktisch alleen al vanwege het opslaan van de oogst en de afvoer van mest.

De boerderijen waren lang en rechthoekig van vorm en bij sommige boerderijen zien we enkele bijgebouwen /schuren.

De plattegrond van veel boerderijen rond deze periode toont een onderschoer aan het nienend en een bovenkamer aan het voorhuis. Deze kenmerken hebben de boerderijen in deze streek waarschijnlijk in de 18^e eeuw ook al gekend. Na 1700 werden veel bovenkamers aan boerderijen gebouwd. Op deze manier hadden de oude boer en boerin een eigen plek terwijl de jonge boer in de boerderij ging wonen.

Als we foto's bekijken van boerderijen die in de 60-er jaren door boerderijkenner Herman Hagens zijn gefotografeerd, zien we nog veel van deze streekeigen kenmerken.

In de 20^e eeuw zijn veel bovenkamers (ook wel endskamers genoemd) echter al verdwenen.

De onderschoer bleef wel langer gehandhaafd. In de 20^e eeuw werden de niendeuren veelal naar voren geplaatst in de gevel, dit om zo meer ruimte te creëren in de boerderij. De kenmerkende hoefijzervorm verdween hierdoor langzamerhand.

Erf aan de Wittebeldsweg, genaamd 'n Brill

Erve de Wever, Weversweg 2

Erve 't Veldhuis, Huurnerweg 16a

Zijgevel erve 't Veldhuis

Zijgevel erve 't Stegeboer, Stegeboersweg 10

Streekeigen kenmerken

De boerenerven in de Huurne hadden zoals veel boerderijen in Twente en Salland, een sobere uitstraling.

Waar de boerderijen in Twente veelal steile eiken topgevels en pannendaken hebben, kenmerken de boerderijen in en rond de Huurne zich door wolfseinden en daken die deels van stro waren voorzien en deels met pannen gedekt waren. Stro was voordelig en altijd voorhanden. Pannendaken waren al wat luxer maar werden gaandeweg meer en meer toegepast.

Ook de indeling van de erven is op de foto's mooi te zien. De schuren waren net als de niendeuren naar de weg gekeerd.

Kenmerkend aan de boerderijen in de Huurne zijn verder de nok beëindigingen van geknoopte strovorsten of een houten nokbetimmering een uilenbord genaamd.

De rode pannendaken van oud Hollandse holle pannen hadden een lage daklijn, met daaronder de opgeklampte staldeurtjes in het bedrijfsgedeelte en kleine ramen in het woongedeelte.

De gemetselde schoorstenen staan boven de scheidingsmuur tussen het voorhuis en de deel.

De voorgevels hebben een indeling zoals we deze bij veel boerderijen in Twente en Salland zien.

Twee hoge vensters bij de voorkamer, daarnaast de voordeur met bovenlicht. In de lage gedeelten van de voorgevel zien we aan beide zijden veelal een wat kleiner raam, die van een slaapkamer.

Waar de ramen in de 18^e en 19^e eeuw nog een kleine roedeverdeling hadden, zien we dat deze gaandeweg de 20^e eeuw door T-vensters werden vervangen. Glas was inmiddels in grotere maten te krijgen en de boerin zag het praktische voordeel hier ook al snel van in.

Opgeklampte houten luiken bleven lang in schwing, omdat deze goede weerstand boden aan warmte en kou.

Waar de boerderijen in de Huurne van oorsprong ook uit vakwerk gevels bestonden, zien we in de 19^e eeuw dat de gevels veelal door steens of halfsteens metselwerk zijn vervangen.

Het metselwerk werd vaak dun in kruisverband gemetseld met een kalkzandmortel. Het voegwerk bestond ook vaak uit een mortel van zand, kalk en tras. Veelal was het voegwerk sober, platvol met een daggestreep.

Erve Swerinck , Hexelseweg 50

Bijgebouwen in de Huurne

De bijgebouwen rondom boerderijen waren vaak vee schuren of schuren voor opslag van de oogst. Vaak waren ze voor het grootste deel met stro gedekt en bestonden de gevels uit zwarte gepotdekselde planken.

Typisch voor deze streek zijn de doorrijschuren waaronder men vanaf de wagen bijvoorbeeld hooi makkelijk kon optassen op de zolder.

Ook kwamen op de boerenerven kookhuizen /bakhuizen voor die aan de voorzijde van de boerderij hun plek hadden. Dit was immers het terrein van de boerin. Aan de voorzijde van de boerderij stond de waterput en was de moestuin gesitueerd.

Schuur erve De Wever, Weversweg

Dezelfde schuur vanaf de zijkant

Schuur op erve De Wever

Schuur met pannendak erve 'n Bril

Erve Sandink gelegen tussen andere erven in de Buurtschap kaart 1811-1832

4. Erve het Sandink

In het schattingsregister van 1425 lezen we dat het erf Ten Sande wordt genoemd. Het zal deze naam hebben gekregen omdat het aan de rand van De Huurne lag en grensde aan de Witte Belten; toen woeste gronden met heide en een soort zandwoestijn.

Het erf wordt reeds genoemd in een Gelderse leenacte uit 1402. Het erf was als leen onderhorig aan het Graafschap Zutphen.

Ene Johan van Markelo ontving anno 1402 dat Santhuis tot wederden in leen was bij Anno van Rijssen. Anno 1440 wordt een Hendrik Vrijgeven Johanszoon met 'het Sandhuis' beleend.

In het vuurstedenregister van 1682 wordt gesproken over het 'Sandinkman' en is bewoond door een Hendrik Sandink.

De volkstelling van 1748 noemt ons als bewoners van 'het Sandink' Derk Sandink, weduwnaar. Met zijn zoons Hendrik, Frerik en Jan alle boven de 10 jaar. Een Eva Oonks dient er dan als meid. Het erve is dan eigendom van de familie Schimmelpennink uit Almelo. Het Zandink was als laatste bewoond door Zandinks Jan (Huiskes) en zijn vrouw Pieterellen Siene.

Men mag dit echtpaar zeker niet verwijten dat ze hebben mee hebben gewerkt aan de ontvolking van het Wierdense platteland. Er werden in het gezin 18 kinderen geboren waarvan ze er 16 hebben groot gebracht.

De volksoverlevering weet nog te vertellen dat in de voor de katholieken moeilijke tijd, pastoors uit Rijssen of van elders naar 'het Sandink' kwamen om er de mis op te dragen. Bij onraad verdween men dan met de gehele toestand naar 'de balken' of terwijl de zolder. De destijds vervallen boerderij werd in 1975 afgebroken.

Afb. 1 Het Sandink kort voor afbraak in 1975

Erve Santink situatie 1832

Erve het Sandink Kadastrale kaart 1811-1832

Zoals goed te zien is op deze kadastrale kaart van 1811-1832, had ook erve 't Sandink een boerderij met een onderschoer en een bovenkamer.

Het nienend is naar de weg gekeerd, wat vermoedelijk niet meer dan een zandweg was. Naast de boerderij zien we op deze kaart een klein vierkant bijgebouw. Het is niet helemaal duidelijk of dit destijds een schuur was of een klein woonhuisje. Volgens het kadastrale register uit die tijd zou hier ene Hendrica Westerik (perceel 664) wonen.

Op het Sandink (perceel 665) woonde ene Hannes Gospelink.

De boerderij behoorde tot de grotere boerderijen in de buurtschap.

De verschijningsvorm van de boerderij op het Sandink in de eerste helft van de 19^e eeuw is aardig te vergelijken met boerderijen als de nabij gelegen erven Veldhuis en 't Stegeboer.

In die periode hadden zowel erve Veldhuis als Sandink een bovenkamer die later is afgebroken.

Onderschoer erve 't Veldhuis

Zijgevel erve 't Veldhuis

erve Veldhuis 1811-1832

Zijgevel erve 't Stegeboer, Stegeboersweg 10

De boerderij en ligging

Waar de boerderij op erve 't Sandink in het midden van de 19^e eeuw nog een onderschoer en een endskamer had, zijn deze op de foto's van de jaren 70 niet meer aanwezig.

De boerderij is geheel versteend en rechthoekig geworden qua plattegrond. De niendeuren staan in de vlakke gemetselde achtergevel en de voorgevel heeft een raamverdeling gekregen met 2 hoge T-vensters en de voordeur met bovenlicht. En aan de zijkanten zien we twee kleinere vensters.

De boerderij is deels met riet en deels met 'Mulden' pannen gedekt. (voorheen oud Hollandse holle pan)

De boerderij heeft in de loop van de 19^e en 20^e eeuw duidelijk een behoorlijke metamorfose ondergaan.

Qua constructie van de gebinten en het dak zal de boerderij in de kern waarschijnlijk redelijk ongewijzigd zijn gebleven.

Afb. 2

afb. 3

Aan de hand van de foto's zal de boerderij: zo'n 12 breed en 20 meter lang zijn geweest. De achtergevel van de boerderij laat een niendeuropening met opgeklampte dubbele deuren met gemetselde korfboog zien.

Aan weerszijden van de niendeuren of deeldeuren zat een klein stalvenster met rondboog. Het metselwerk is opgetrokken in kruisverband.

Aan de linkerzijde van de achtergevel zien we nog een staldeur. Aan de rechterzijde is deze vervangen door een modernere toegangsdeur

Onder het riet van het wolfseind is één rij dakpannen aangebracht. Vermoedelijk omdat dit duurzamer was dan een beëindiging met riet. Dit detail zien we ook aan de voorzijde.

Afb. 4 Voor/zijgevel 't Sandink jaren 70

Afb. 5 Achtergevel van boerderij 't Sandink jaren 70

De reconstructie van de zijgevels is wat lastiger aangezien de beschikbare foto's dit niet geheel tonen.

Toch is dit bij benadering wel te reconstrueren.

De daklijn lag op plm. 180 cm. vanaf het maaiveld. Op de foto van de voorgevel / rechter zijgevel uit de jaren '70 zien een slaapkamervenster van plm. 1.25 m hoog en 1.20 breed. Een soortgelijk venster zien we ook in de zijgevel op afb. 3

Welke verschijningsvorm

Bij de keuze of bij herbouw de 18^e eeuwse/begin 19^e eeuwse situatie moet worden aangehouden of de eind 19^e eeuwse/20^e eeuwse verschijningsvorm van de boerderij moet worden gevolgd, moeten we ons de boerderij van 1832 voorstellen met endskamer en onderschoer. In deze periode bestond de boerderij mogelijk nog deels uit vakwerk gevels en deels hier en daar versteende gevels. Hoe de boerderij er toen precies uit heeft gezien weten we niet.

Een goede leidraad in deze is in hoeverre het erf herkenbaar is voor de mensen in de streek. Daarnaast zou de betrouwbaarheid te wensen overlaten als gekozen zou worden voor de verschijningsvorm van de boerderij in de 18^e en 19^e eeuw. We hebben immers van deze periode geen afbeeldingen van 't Sandink.

Bij de herbouw van 't Sandink moet daarom gekozen worden voor de verschijningsvorm van het boerenerv en haar gebouwen van rond eind 19^e/ begin 20 e eeuw.

Het erf en bijgebouwen op 't Sandink

Op de kadastrale kaart van 1832 zijn op erve 't Sandink geen bijgebouwen opgetekend. Wel is er een vierkant gebouw getekend ten zuiden van het voorhuis. Of dit een schuurtje, klein woonhuisje of een bakhuis is geweest is niet bekend.

Op de kadastrale kaart van 1965 en op afb. 5 + 6 zien we dat er ten noorden van de boerderij een schuur bij het achterhuis heeft gestaan.

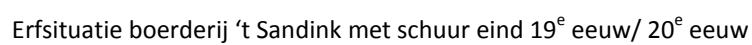
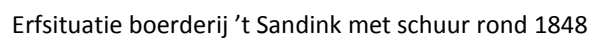
We zien op afb. 3 rechts van de boerderij de aanzet van een schuur met waarschijnlijk een dak met wolfseind.

Deze schuur zou voor vee en/of opslag kunnen hebben gediend.

Mogelijk is het een doorrijschuur of dwarsritschuur geweest met aan de lange kant twee dubbele opgeklampte deuren. Deze zien we regelmatig op erven in deze omgeving.

Afb. 6 boerderij met schuur rond 1950

5. Toetsingskader herbouw boerderij en bijgebouwen

Dit toetsingskader dient als leidraad/onderlegger voor de ontwerpopgave die er ligt voor herbouw van de boerderij en eventuele bijgebouwen.

Positionering van de gebouwen

Bij het bepalen van de positie van de boerderij en bijgebouwen op erve het Sandink is gekeken kijken naar de streekeigen kenmerken van boerenerven in de Huurne en haar omgeving.

Boerderijen stonden ook hier nagenoeg altijd met het nienend naar de weg gekeerd.

In dit geval zou het nienend / de achtergevel op het noordwesten hebben gestaan.

Het voorhuis heeft dan op het zuidoosten gelegen

Vee- of opslagschuren bevonden zich ook bijna altijd op het achtererf meestal naar de weg gekeerd. Dit was het terrein van de boer waar hij bijv. mest gemakkelijk via de weg uit kon rijden naar de essen. De voorzijde van de boerderij, wat het terrein van de boerin, hier bevond zich een waterput, soms een kookhoes of bakhuis en hier was de moestuin en bloementuin gesitueerd.

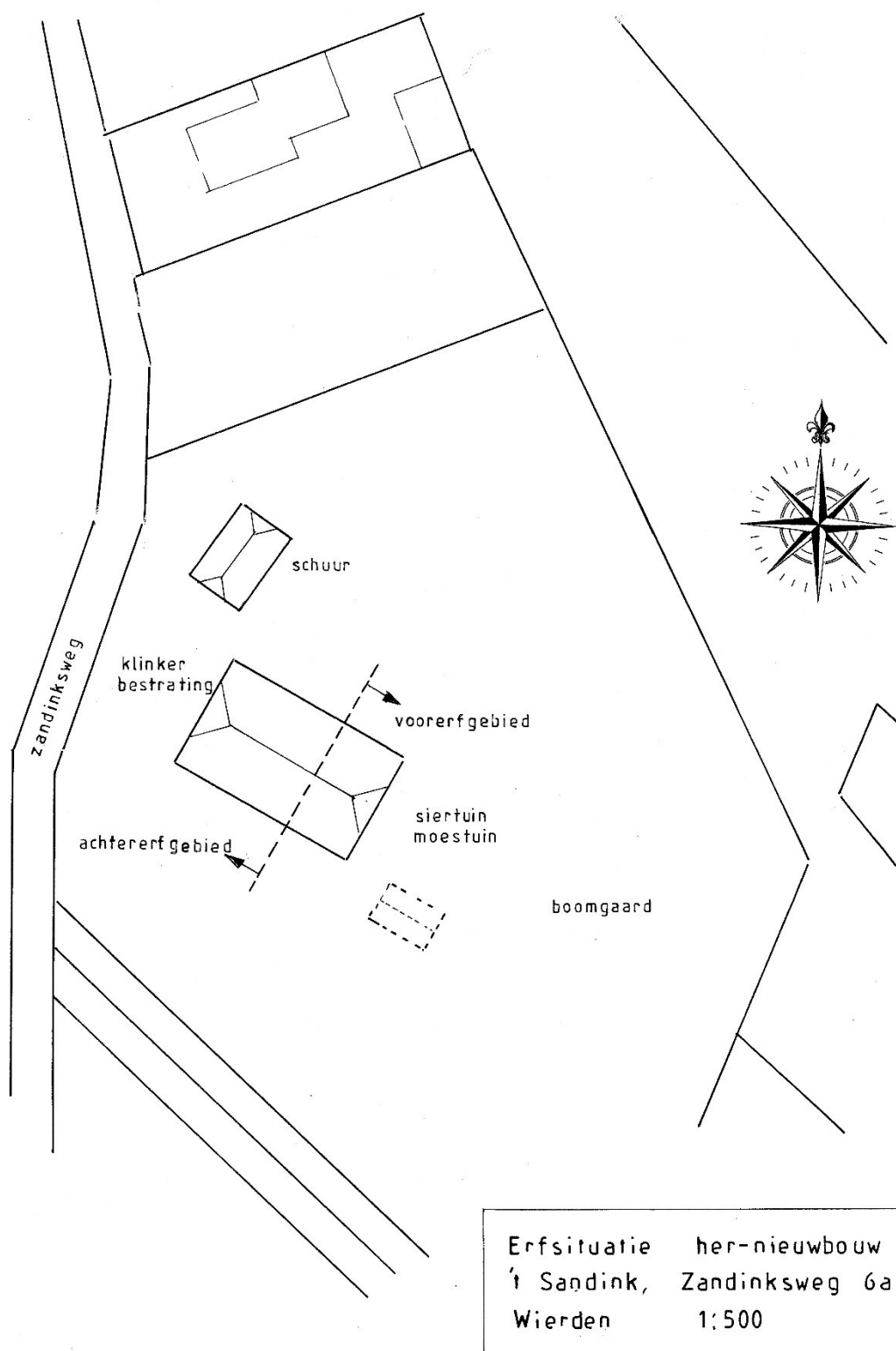
Zoals reeds aangegeven dient als leidraad voor de bepaling van de positie van de gebouwen op het erve Sandink de situatie van eind 19^e eeuw/ 20^e eeuw aan te worden gehouden.

Verschijningsvorm boerderij

Bij de herbouw van de boerderij zullen de volgende criteria in acht moeten worden genomen:

Maatvoering:

Maatvoering boerderij:	12 meter breed en 20 meter lang
Nokhoogte:	min. 7.50 mtr. en max. 8.50 mtr.
Goothoogte zijgevels:	1.70 - 1.80 mtr.
Onderzijde rietlijn wolfseind:	3.90 - 4.50 mtr.
Dakhelling lange dak:	44 - 48 graden
Dakhelling wolfseind:	62 - 65 graden
Hoge vensters voorgevel (wit):	onderdorpel 90 cm. + peil hoogte: 2.20 – 2.50 mtr. breedte: 1.20 – 1.30 mtr.
Kleine vensters (zijanten):	onderdorpel 0.90 -1.00 + peil hoogte: 1.40 – 1.60 mtr. breedte: 1.00 -1.20 mtr.

Voordeur:	max. 2.20 hoog en 1.00 breed
Zijdeur:	bovendorpels bovenlicht + hoge vensters gelijk mogelijk, daklijn plaatselijk verhogen, deurhoogte 2.00 (zie foto referentiebeeld zijgevel de Wever)
Strekkenlaag boven vensters:	1½ steens
Boeibreedte:	22 - 25 cm. (22-25 mm. dik)
Deklijstbreedte:	12 - 15 cm. (22-25 mm.dik)
Staldeurkozijnbreedte:	0.90 – 1.00 mtr.
Niendeuropening:	2.60 – 2.90 mtr. breed en 3.00 – 3.20 mtr. hoog
Dakkapellen:	geen
Stalramen:	plm. 0.50 x 0.65
Dakramen:	Bijv. Velux Classico 660 x 1180 mm. (één per ruimte)

Materiaalgebruik:

Gevels:	metselwerk waalformaat/Rijssense steen
Metselverband:	kruisverband (dun vermetseld)
Voegwerk:	dunne traskalkvoeg met daggestreep
Trasraam/plint:	Trascementmortel 30 – 40 cm. hoog
Dakbedekking:	riet (van nok tot onderzijde wolfseind) oud Hollandse holle pan, middendaks rood
Rietvorsten:	rood
Niendeuren en staldeuren:	opgeklampt (staande delen buitenzijde), fijn bezaagd Douglas of eiken (groen of zwart)
Gehengen:	zwarte hand gesmede ingemetselde duimgehengen (met ‘appeltje-peertje’)
Windveren:	Red Cedar of Merantie met ‘hazenoer’ beëindiging
Luiken:	Opgeklampt, geschaafde staande (d. groene) delen met velling (3 klampen)
Raamkozijnen;	wit, houtzwaarte kozijnhout 75 x 150 mm.
Ramen:	T-vensters (wit) met bovenlicht en terugspringend schuifraam onder.
Stalramen:	gietijzer (zwart)
Raamdorpels:	gestuukt, d.grijs
Roeden:	max. 25 mm. breed
Goten (alleen bij pannendak):	zinken mastgoot (max. 140 mm) met kraal.
Glas:	Hr++ (bij voorkeur met getrokken buitenpaneel)

Mocht de aangegeven deurhoogte van een deur in de zijgevel een knelpunt opleveren met het geldende bouwbesluit dan is het afwijken van deze maat bespreekbaar.

Verschijningsvorm bijgebouw

Maatvoering schuur:

Plattegrond:	6.00 x 9.00 mtr.
Nokhoogte:	4.50 – 5.00 mtr.
Dak helling:	44-48 graden
Dakhelling wolfseind:	62 - 65 graden

Materiaalgebruik:

Gevels:	Deels baksteen deels hout gepotdekselde planken zwart met borstwering (30 cm.)
Dakbedekking:	deels dakpannen (oud- hollandse holle rode dakpan) en deels riet.
Deuren:	opgeklampt met brede delen wisselende breedtes.
Gebintwerk:	Douglas of eiken

Als referentiebeelden kunnen de foto's op blz. 23 van schuren in deze streek wellicht een inspiratiebron zijn.

Referentiebeelden

Verschijningsvormen vergelijkbare boerderijen en schuren in en rond De Huurne

Boerderij erve De Wever, De Huurne

Boerderij erve Stegeboer, De Huurne

Vorgevel erve Stegeboer

Schuur erve de Wever, Weversweg De Huurne

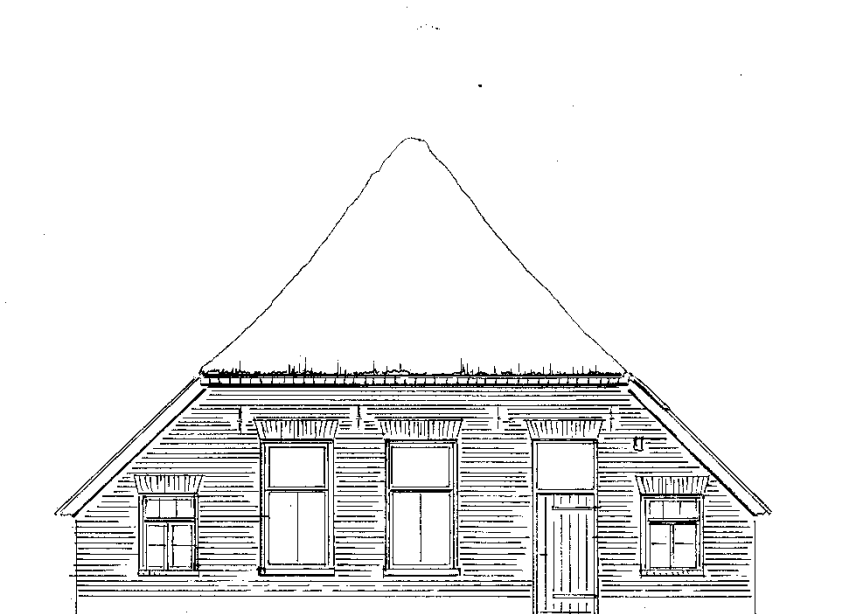

Schuur erve 'de Bril' Wittebeltsweg

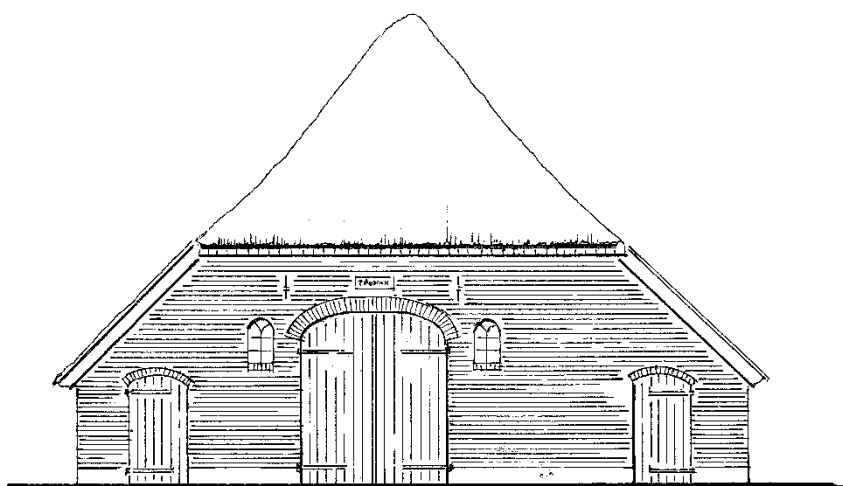

Schuur erve de Wever, Weversweg De Huurne

Reconstructieschetsen

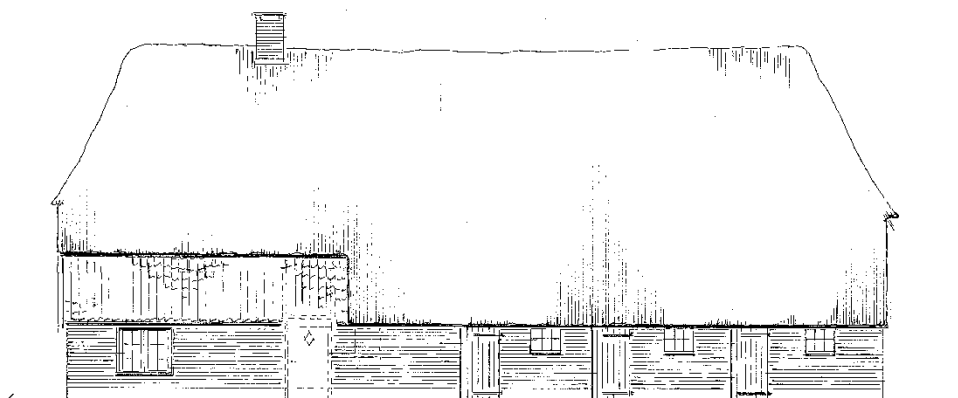

Voorgevel 't Sandink

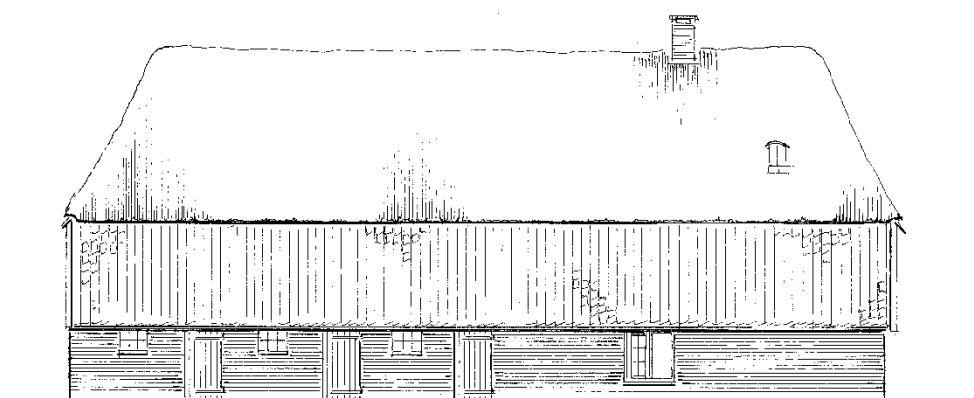

Achtergevel 't Sandink

Reconstructieschetsen voor- en achtergevel 't Sandink (eind 1900 tot 1975)

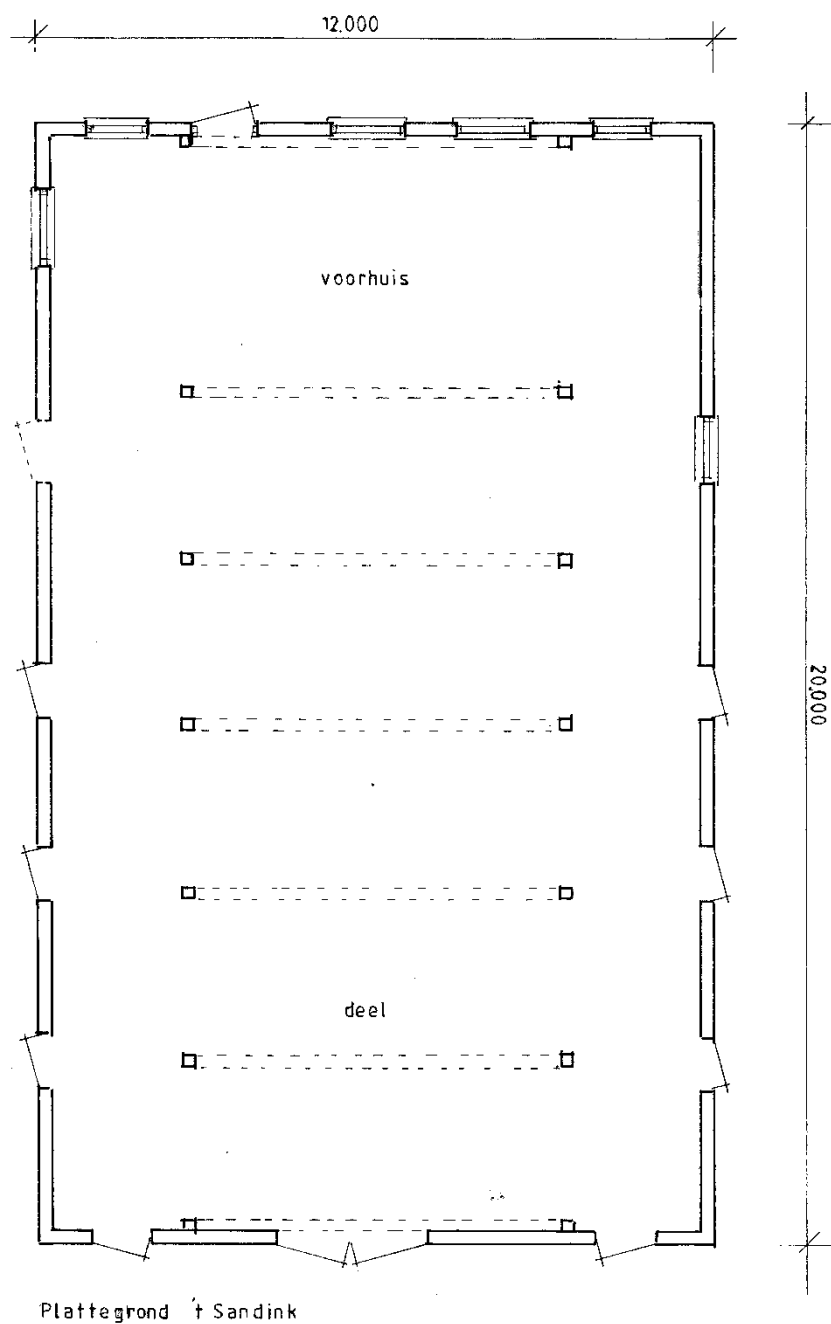

Rechter zijgevel 't Sandink

Linker zijgevel 't Sandink

Reconstructieschetsen zijgevels 't Sandink (vermoedelijke situatie eind 1900 tot 1975)

Reconstructieschets plattegrond 't Sandink (vermoedelijke situatie eind 1900 tot 1975)

6. Conclusies en aanbevelingen

Bij de herbouw van een erf met boerderij en eventuele bijgebouwen zijn de streekeigen contouren van groot belang.

De silhouetten van gebouwen in het buitengebied geven elke streek zijn eigenheid.

Van groot belang is ook het gebruik van materialen en kleuren.

Boerenerven waren sober en doelmatig van uitstraling. Het is dan ook zaak dat bij de keuze van erfbestrating, buitenverlichting en beplanting ook deze soberheid dient te worden betracht. Met in achtneming van deze grondregels is een erf te creëren dat streekeigen is en herkenbaar.

Philip Heitkamp

November 2015

Boerderijenstichting Twentse erven/Buro Anno 1998

TWENTSE **ERVEN**

Bronvermelding/ geraadpleegde literatuur

- Kadastrale historische kaarten 1811-1832, 1848, 1901,1954,1965, 1976, 1988 (www.watwaswaar.nl)
- Fotoboeken (1950-1960) Wierden en omstreken H. Hagens
- Foto's historische kring Wederden
- Structuurplan 5 -6 -2015
- Ruimtelijke Kwaliteitsimpuls Wierden (concept)
- Conceptrapport Kwaliteitsimpuls Groene omgeving Wierden
- Art. Boerderij 't Sandink, Historische kring Wederden
- Boerderijen in Twente, H. Hagens 1992
- Landelijke bouwkunst in Oost-Nederland , Jan Jans 1967
- Erven in Wierden, Aandacht voor Streekeigen kenmerken, Oversticht 2011